

شاہ حسین نے علامتاں دے راہیں کس طرح تصوف
تے دین واسبق دیتا۔ ویروا کرو۔

1۔ کافیاں دے لکھاری دی زندگی دی جھلک

i۔ شاہ حسین۔ پنجابی دے دوجے وڈے شاعر

شاہ حسین بابا فرید توں بعد پنجابی دے دوجے
وڈے شاعر نیں۔ اوہنا دا زمانہ بابا فرید توں تقریباً 250
سال بعد اے۔ شاہ حسین کافیاں دے بانی نیں۔

ii۔ کافیاں دے بانی دی زندگی دا مختصر جائزہ

شاہ حسین دا اصل ناں حسین۔ تے والداناں عثمان
سی۔ اوں 1539ء نوں لاہور وچ جے تے مذہبی
تعلیم لاہور دے امام مولیٰ الملک کولوں حاصل کیتی۔
فیر حضرت بیلول دریائی دی بیعت کر کے سلسلہ قادریہ
وچ شامل ہوئے۔ انہاں دا منار باغبان پورن لاہور وچ اے۔

iii۔ شاہ حسین دا علامتی رنگ شاعری

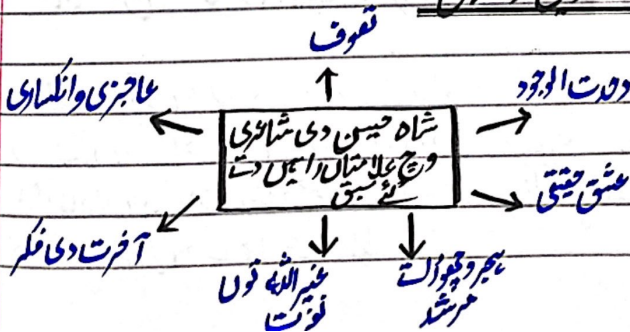
صوفی بزرگ ظاہری دکھاوے تے ریاضی دی مذمت
کردے نیں۔ شاہ حسین تے وی ایس دی مذمت کیتی اے۔
محمد نقادوں دے قول شاہ حسین نے اللہ روپ الہیاد شاہ
دے دین الہی دے خلاف، انہاں اسی

2- شاہ حسین دی شاعری ورج علامتوں سے آہنچ واد علامتی رنگ

شاہ حسین دی علامتی نظام دی بنیاد عورت اے اوہاں اپنی اندلی واردات سے جزبات دا اظہار کن لئی عورت دے روپ وچ خود نوں پیش کیتا۔ عورت نال لگا لو انہاں علامتاں دے ذریعے ساری گل سمجھائی اوہناں دیاں لہجہ علامتاں سے معنی درج ذیل ہن۔

علامت	مطلب	علامت	مطلب
عورت، سیر	انسان	سہ سوال	آخرت
چرخہ	انسانی جسم	سہس، نزان	مہلہ تکر
چرخہ لستا	نیک عمل / رنا	شوم، راجھا	اللہ تعالیٰ
پٹھی	اعمال نامہ	مکاوہ	ہورت
چھلی	عمل	کمر بچن	دنیا
بچ پونیاں	بچ نمازاں	داج	اعمال
سیرکا	دنیا	کھڑی	قبر

3- شاہ حسین دی شاعری ورج علامتاں راہیں تصوف تے دین داسبقی

۱۔ شاہ حسین و علامتوں کے ذریعے تصوف دادرسی

شاہ حسین صوفی بزرگ سن۔ انہوں نے کافیاں درج
تصوف کے مسائل بڑے ڈھنگ نال بیان کیے ہیں
شاہ حسین نے تصوف کو بیان کرنے کی جہ سے دی
علامت داسہارا لیا۔ جہ سے حوالے نال حسین شاہد
آکھیاں ہیں۔

”شاہ حسین کے تصوف دی پوری علامت
جہ سے دے میناں اُتے کھلویاں اے
اوس جہ سے دی یا بڑوچ سارے رنگ
بھردیتے ہیں“

علامتی طور سے جہ سے کتنوں نے رب دی یاد نال منسوب
کر دیاں شاہ حسین کہتے ہیں

”جہ سے بولے سائیں سائیں“ یا بڑوچ بولے توں
کہے حسین فقیر سائیں دا، میں ناہیں بھو توں

۲۔ کھڑی دے تانا نانا دی علامت و ایسی وحدت الوجود دا اظہار

شاہ حسین وحدت الوجود کے قائل سن۔ حسین مطابق
ساری کائنات و جہ رب سوینے دی ذات دے دیکھو دیکھو
وہی موجود نہیں۔ ساری مخلوقات دا اصل او سوزات

اے کھڑی دے تانا نادی علامت راہیں و حوت الورد
دے نظریے نوں الیمران بیان کر دے نیں

سے رہا میرے حال دا محرم توں
اندرتوں میں باہر توں میں، روم روم وچ توں
توں میں تانا، توں میں بانا، سچو کجھ میرا توں
کہے حسین فقیر تانا، میں تاہیں سچو توں

- iii جولا ہے سیتے دی علامتاں راہیں عشق حقیقی دا
اظہار

شہان حسین رب دے سچو عاشق سن۔ اوتناں دا
دا سن عشق حقیقی دے سوز، ٹرپ نال لہیرا سیریا سی۔
اپنے جولا ہے سیتے دیاں علامتاں وچوں سوئی، دھلا،
تے سوئی دے نکی دی علامت استعمال کرے آکھدے نیں۔

سے عاشق ہر دوس تان عشق کماویں
راہ عشق سوئی دانکا، دھاکا ہر دوس تان جاویں
باہر یاک اندر آلودہ، کہہا توں شیخ کماویں
کہے حسین جے فارغ تھیویں، تان خاص مر افتخار ہاویں

- iv ہجرت مہرشدی تلاش دا علامتی بیان

مہرشد دا وصال ہی بعد وچ رنی وصال دا زریعہ بندا اے
شہان حسین نے مہرشدی تلاش تے وچھوٹے نوں علامتاں

دس ذریعے بڑی خوبصورتی نال بیان لیتا۔

۶۔ ماٹنی میں کینوں آکھاں، درد و چھوڑے دا حال
دھواں دھکے مرشد وال، جاں بھولاں تال لال
سولان مار دہوانی لیتی، برہنوں پیا ساڈے خیال
دکھاں دی روٹی تے سولان ساسان، آہنی دا بلن بال

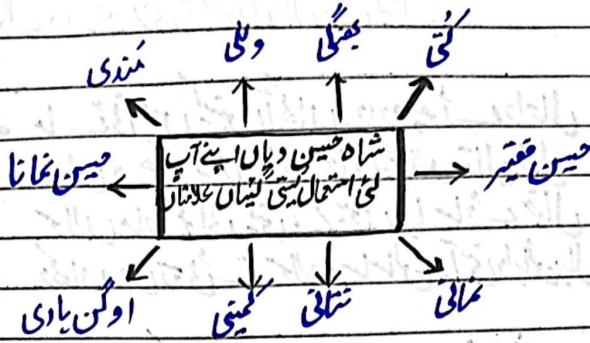
۷۔ بیرا نغہ تے کھڑے دی علامت دوج شعر اللہ
قوں لغوت دا اظہار

السان ایس دنیا تے اللہ تعالیٰ دی سنگی لئی گھلیا
گدا، ایس لئی ادس لوں جاہی دالہ اوں پر چنڈا
تقاضہ آئے سز لوں لڑا، تے اوں سولان کسے آگے
یکونہ کھلا تے۔

۸۔ ماٹنی مینوں کھڑیاں دی گل تے آکھ
دا نغہ میرا، میں را نغہ دی، کھڑیاں لوں توڑی جھک
لوک جانے میر مہلی، میرے دا اور چاک

۹۔ شاہ حسین دی علامتاں دس ذریعے اپنی ذات دی لئی

شاہ حسین لوں عاجزی تے اندازی دی دولت دا
ڈھیرا، اونیاں میں اپنے لئی درج ذیل علامتاں
دا استعمال لئی اپنی ذات دی لئی لیتی۔

ہ کے حسین فقیر سائیں دا
ہ کے حسین فقیر عثمان
ہ قوں آہو کت دلی مئی لڑیئے

vii بالا گھر رہی کڑی دی علامت دے ذریعے
آخرت دی فکر آئے زور

صوفیاں دی تعلیمات ورج دنیا دے نال نال آخرت
دی فکر تے تیاری داری سہی دتا لیااں ، انسان دنیا
ورج رہے ، آخرت دی تیاری نہ کرے تے اویدی آخرت
برباد ہو جاندا اے ، شاہ حسین الہی دا اظہار علامتوں برائیں
زور دے تھیاں

ہ قوں آہو کت دلی مئی لڑیئے ، آہو کت دلی
سادی عمر گنوا لئی آہوس ، یعنی نہ کھتی آجھلی
ٹھیاں ورج پھرہیں لنگیدی ، ایہہ کل بیوں بھلی
لے حسین فقیر سائیں دا ، دا ج و پوئی بھلی

آخری گل ایسے لے کر شاہ حسین نے اپنی ہاتھیاں
وچ تصوف نے دین دادرسی علامتاں راہیں دتاے -
اوپتاں نیں عورت، چیر فرتے کھڑی دی علامتاں
دا استعمال ائی خوبصورتی تال لینااے۔